

Едуард СИРОМОЛОТ,
аспірант кафедри державного управління,
публічного адміністрування та економічної політики,
Керівник Інформаційного центру
Асоціації європейських прикордонних регіонів
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна

Науковий керівник:
Наталія ГАВКАЛОВА,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри державного управління,
публічного адміністрування та економічної політики
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна

РОЛЬ НАУКОВИХ ШКІЛ У ДОСЛІДЖЕННІ ПРОЦЕСІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВІДНОВЛЕННЯМ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Наукові школи як творчі співдружності дослідників на сучасному етапі оновлення регіональної політики можуть відігравати важливу роль як організаційні структури впливу на процеси відновлення розвитку територій, росту інтелектуального потенціалу в системі публічного управління регіональним розвитком та євроінтеграційних процесів України. Запропоновані Урядом України трансформаційні дії повоєнного відновлення, актуалізують дискусійні обговорення пріоритетів регіональної політики за участю науковців та сприяють проведенню нагальних наукових досліджень у сфері стратегування соціально-економічного розвитку та євроінтеграційного курсу України [4]. Ідентифікація ознак Наукової школи у сфері публічного управління розвитком територій та визначення їх участі у розпочатих процесах оновлення регіонального розвитку, на нашу думку, може додати потрібний секторальний компонент у проведенні тематичних досліджень, сприяти ефективній роботі регіональних систем управління у сфері зростання та відновлення розвитку територій.

Саме тому метою проведеного дослідження є студіювання особливостей формування наукових шкіл як рушійних сил та публічних акторів взаємодії в організаційних формах мережевої співпраці сфери

управління оновленням регіонального розвитку та полюсах зростання інноваційних знань у сфері гармонійного і збалансованого розвитку територій громад та регіонів України.

Розвиток наукових шкіл досліджується у роботах О.°Гнізділової, В.°Йотка, А.°Коломієць, О.°Колесник, М.°Козяр, Ю.°Козловського, А.°Рибачук, Т.°Надвинични, Ю.°Орловської, Ю.°Сурміна, С.°Саяніної, А.°Фурмана, Ю.°Храмова, Т.°Яценко. Учені відзначають термінологічну неоднозначність поняття «наукова школа» як соціокультурного феномену наукової діяльності та цивілізаційного розвитку суспільства, відсутність критеріїв оцінки ефективності наукової діяльності, надаючи власні визначення та характеристики, класифікацію функцій тощо. Водночас, залишається ще не висвітленим питання участі наукових шкіл як організаційних структур впливу на управлінські процеси політики регіонального розвитку.

Так, А.°Коломієць [3, с. 41] розглядає наукові школи як форми в межах яких відбувається трансляція наукового знання, передавання навичок і методів дослідницької роботи, а також підготовка наукових кадрів.

А.°Фурман [9, с. 19] вводить типологізацію 5-ти наукових шкіл, а саме: 1. Протошкола – науково дисциплінарна, або школа традиціоналістського типу; 2 – науково-освітня школа; 3. школа як дослідницький колектив; 4. школа як новий напрямок у розвитку певної галузі знань; 5. школа четвертого покоління, або школа парадигмального типу.

О.°Гнізділова [1, с. 76, с. 80-81] визначає наукову школу одним із основних джерел інноваційного розвитку держави, його регіонів і конкретних вузів.

Ю.°Сурмін [7] зазначив потребу стимулювання розвитку наукових шкіл у галузі науки державного управління та, характеризуючи її ознаки, визначив наукову школу як керовану наукову структуру, що функціонує всередині науки.

Ю.°Орловська та інші [6, с. 62] надали характеристику наукової школи у вивчення суті, динаміки, характеру економічних процесів і явищ на «мега» (міжнародному) та «мезо» (регіональному й місцевому) рівнях.

Наукова школа кафедри державної політики, публічного управління та адміністрування Дніпровської академії неперервної освіти, що створена 2023 року та засновником якої є професор, ректор академії В.°Сиченко [2], здійснює свою діяльність більше ніж у 24-х напрямках досліджень.

Слід також відзначити створення 2022 року Вищої школи публічного управління як нового закладу післядипломної освіти Національного агентства України з питань державної служби [8], серед ключових завдань освітніх програм якої є підвищення обізнаності з питань євроінтеграції.

Дослідження концепцій публічного управління розвитком територій є фокусом науково-освітньої діяльності кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця (кафедра) та наукової школи «Управління розвитком територій в інформаційному суспільстві» (наукова школа) [5] під керівництвом проф. д. е. н. завідувачки кафедри Н.Гавкалової. Спільно з Інформаційним центром Асоціації європейських прикордонних регіонів (Центр) кафедра бере участь у вдосконаленні євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком функціональних типів територій громад та регіонів України та створенні організаційних форм мережевої співпраці у сфері публічного багаторівневого управління розвитком територій за участю представників органів публічної влади та громадянського суспільства Харківщини, та регіонів України.

На сучасному етапі оновлення регіонального розвитку центром було ініційовано створення проєкту та організаційної форми мережевої співпраці та територіального співробітництва, а саме «Слобожанський мікрорегіон відновлення» за участю територіальних громад Харківського району Харківської області, у якому передбачається участь наукової школи кафедри в дослідженнях розвитку проєкту «Слобожанський мікрорегіон відновлення».

Отже, наукові школи мають певний кадровий та науковий потенціал, їх ідентифікація як рушійних сил та публічних акторів регіональної політики залежить від їх участі в організаційних формах мережевої співпраці в управлінні регіональним розвитком та створенні інноваційних проєктів розвитку територій відновлення.

Перспективи дальших досліджень полягають у створенні дослідницької концепції розвитку «Слобожанський мікрорегіон відновлення» як структурно-функціональної моделі розвитку територій громад та регіону на основі кращих європейських практик використання механізму публічного управління розвитком територій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гнізділова О. А. Ідентифікація феномену «Науково-педагогічна школа». Педагогічні науки. 2014. Вип. 60. С. 76–84.
2. Звіт про діяльність Наукової школи державної політики, публічного управління та адміністрування URL: <https://www.dano.dp.ua/diyalnist/naukovo-doslidna-robota/naukovi-shkoly>
3. Коломієць А. М. Вплив наукових шкіл на розвиток науково-педагогічного потенціалу університетів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2018. Вип. 50. С. 41–46.
4. Мокій А. І. Трансформаційні процеси в Україні в повоєнний період: міждисциплінарні оцінки. *Економіка України*. 2023. № 1. С. 74–88.
5. Наукові Школи ХНЕУ ім. С. Кузнеця. URL: <http://surl.li/uiwscu>
6. Орловська Ю. В., Варламова О. А., Вертелецька О. М. Формування та розвиток наукової школи кафедри міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування. *Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. 2020. N 5. С. 60–72.
7. Сурмін Ю. П. Наукова школа як форма розвитку галузі науки «Державне управління» URL: <https://svitppt.com.ua/politika/naukova-shkola-yak-forma-rozvitku-galuzi-nauki-derzhavne-upravlinnya.html>
8. В Україні створено Вищу школу публічного управління (High School of Public Governance) URL: <https://nads.gov.ua/news/v-ukraini-stvoreno-vyshchu-shkolu-publichnoho-upravlinnia-high-school-of-public-governance>
9. Фурман А. В. Типи наукових шкіл та умови їх ефективного функціонування. *Філософія науки*. 2014. N.3. С.11–29.